פרעתי דמי: יונפרעת שלא בפניו לא תפרע

אלא בשבועה: אמר רב אחא שר הבירה

מעשה בא לפני רבי יצחק 🐠 באנמוכיא ואמר

לא שנו אלא לכתובת אשה משום חינא

אבל בעל חוב לא יורבא אמר רב נחמן

אפי' בעל חוב שלא יהא כל אחד ואחד נוטל

מעותיו של חברו והולך ויושב במדינת הים ואתה נועל דלת בפני לווין: ר"ש אומר כל

זמן שתובעת כתובתה וכוֹי: ר"ש אהייא

אמר ר' ירמיה אהא ונפרעת שלא בפניו לא

תפרע אלא בשבועה לא שנא למזוני ולא

שנא לכתובה ואתא ר' שמעון למימר כל זמן

שתובעת כתובתה יורשיה משביעין אותה

f) שבועות מה. מז. מח.. אי פקח הוא. האי בעל: לידי שבועה דאורייחא. שהיא בשם או ל) שבושת מה. מו. מח.
ג"ב ו. שבושת מלו;
ג"ע מוס" שבושות מלו;
ל) ערכון כב: ע"ש,
כדפו"י לימל: יורשון,
מכלן שיין מעבר לדף.
נ"ל בפרק כל הנשבשון. בכנוי ואוחז ספר בידו כדאמרינן בשבועות (דף לח:) וחמורה היא מאד אבל שבועה דרבנן קללה בעלמא כעין שלנו: יהיב לה כסובסה באפי חד סהדא. פעם שניה: וסמיך סהדא קמא אסהדא בתרא.

גליון הש"ם

רש״א, **ה**) [וע״ע תוס׳ ב״מ יד. ד״ה דינא],

גמ' ורכא אמר ר"ג אפי' ב"ח. עי' תוי"ט פ"י מ"ג דב"מ ד"ה אמר: תום' ד"ה מייתי וכו' ולרבינו נראה דנ"מ. עי' צ"מ יד ע"ח מוד"ה דינה הוה:

הגהות הב"ח

(מ) גמ' ר' ילחק נפחא נא גם , יייון ב-באנטוכיא: (ב) רש"י ד"ה דמודע להו וכו' וכיון דאודעינהו ולא מסייע לה: (ג) תום' ד"ה מייתי וכו לא ינית מלפרוע וכו' א"נ למאן דאית ליה מפכינן ובדאורייתא לא מפכינן נפקא מינה וכו' דרבנן הוא מפי למימר לבעל השבע ... ענימר לבעל השנע והפטר כמו שיכול לומר השריי יייי השבע וטול ואי דאורייתא כצ"ל:

תוספות רי"ד מנכסיי בין מנכסיא אילין בין הוא בין יורשיו אין משביעין . אותה אבל מה אעשה שהרי אלא בשבועה. פי׳ אבא שאול סבר דבכל לשון שהתנה עמה הוא מן הדין שבין הוא בין יורשיו א״מ אותה שכיון שהוא פיזרה יורשיו מכח שהוא פטרה יחושיו מכח דידיה קאתי וכמו שהוא אי״ל כך יורשיו נמי אי״ל אבל מה אעשה וכו׳. ושום תנאי אינו משבועה ואע״פ שפירש לה בפירוש לא אני ולא יורשי מהני תנאה גבי יורשים ואמר איהו דלא מהני בהו תנאה מיתמי אלא בשבועה כדין . הבא ליפרע מנכ״י: אמר ר״נ ר"י ז"ל וה"מ דכתב לה דלא נדר ודלא שבועה א"נ נקי נדר נקי שבועה בלחוד ולא כתב לה בין ממני בין מיורשי הבאים אחרי אבל אם כתב גובה בלא שבועה ואפילו תפגום כתובתה בין ממנו בין מיורשיו אחריו כסתם מתני' דקתני נדר ושבועה אין לי עליך ולא ליורשי ולא לבאים ברשותי עליך ועל יורשיך ועל ה"ב וכו". ואיוו ו"ל דרהדיא אמרי לקמן במאי דתנן ר״ש אומר וכו׳ אלא אמר אביי אהא נדר ושבועה אין לי וליורשי ולבאים ברשותי עליך ועל יורשיך ועל ה״ב לא הוא ולא יורשיו ולא ה״ב משביעים למימר כ"ז שתובעת כתובתה היורשים משביעים אותה. פי דלא מהני לה תנאה אלא גבי דידיה אבל גבי יורשים

יביא את שניהם יחד לב"ד שאם תכפור יעידוה שניהם שנתקבלה כתובתה: ומוקי להנך קמאי בהלואה. יתבענה פרעון הראשון ויאמר מלוה הן אנלך שהרי התקבלת כתובתיך שנית וכשתכפור ותאמר לא קבלתי אלא הפעם הזאת ועד אחד מעיד על הראשונה איכא שבועה דאורייתא נשבעת ולא משלמת ואין כאן שיעבוד קרקעות שלא מכח כתובה תובעה: היכי סמיך כו'. מה שראה זה לא ראה זה ואם תכפור על שתיהן אין כאן אלא עד אחד ותשבע ותטול שלישית ונמלה מפסיד: בהפי סהדה קמא וסהדא בתרא. וה"ה לשני עדים מן השוק אבל עלה טובה היא שיכיר העד הראשון ששתי פעמים פרע ויכול להעיד על פרעון הכתובה עם חבירו ועל הפרעון הרחשון: יכולה לומר שתי לתובות היו. שתי שטרות היו לי עליך בפרעון הראשון החזרתי לך אחת ובשניה אחרת והרי העד הראשון מעיד לסייעה שראה שני הפרעונות לשם כתובה ולא לשם מלוה: דמודע להו. לסהדה קמה ובתרה לפני פרעון השני דעו שכבר פרעתי לה כתובתה בפני אחד מכם והיא כופרת ואני רולה לפורעה שנית לשם כתובה שיהיו לי שני עדים בדבר ואתבע את הראשונים ויש לי עליהן עד אחד ותתחייב שבועה דאורייתא וכיון ים דשמעינהו ולא מסייע לה האי עד (c) המא תו לא מצית למימר ב' כתובות הוו דמילתא דלא שכיחא הוא: סכן התם. בשבועות [מה.]: אי נימא מלוה. שהלוה קיים והיו מוליאין עליו שטר משתבעי לא שנו. דכי אביהן: שהלי: שחמרו יתומים. של לוה לויתי ופרעתי ישבעו אלו שבועה שלא פקדנו ולא אמר לנו אבא ולא מצינו שובר בין שטרותיו ששטר זה פרוע כאומר לא פרעתי דמי. ונוטליו:

דכיון דאמר לא לוה מודה הוא שלא

פרע והרי שטר מוכיח עליו שלוה:

לא שנו. דבעו שבועה: שר הבירה. כך כינויו: לא שנו. שיורדין בית דין לנכסי אדם שלא בפניו: לא שנא למווני. באה לב"ד ותובעת מזונות מנכסי בעלה למכור קרקע ולזונה נשבעת שלא הניח בידה מעות ליזון מהם: ולא שנא לכחובה. אם שלח לה גט: י משבע בסוף. כשתתחלמן או תחגרש ותתבע כתובה משבע שלא עיכבה בידה משל בעלה כלום: בסחילה. בפיסוק מזונות: האי יורשין וכו'. בתמיה [כיון דאנפרעת שלא בפניו קאי מאי לשון יורשין כאן] הרי הוא קיים: הלכה מקבר בעלה כו'. אשה שכתב לה בעלה נדר ושבועה אין לי ולא ליורשי עליך: העתיד לבא. על שנחעסקה אחר מיתה דלאו מכח נכסי בעלה באה שבועה זו אלא מכח נכסי יתומים ונשבעת כדין אפוטרופוס כדתנן בשבועות (דף מה.) אלו נשבעין שלא בטענת ברי השותפין והאריסין והאפוטרופין: ואסא ר"ש למימר. אם תובעת כתובתה יורשין משביעין אותה שלא עיכבה משלהן לאחר מיתת אביהן כלום כדין הבא ליפרע מנכסי יתומים:

סמכו למה דדחינן בירושלמי דמחמה וכי נפרעין לאדם שלא בפניו אמר רבי ירמיה כשריבית אוכלת כו' ואיכא נמי בירושלמי דמודו בין אמוראי דבבל בין אמוראי דארך ישראל דמשלחין בתריה ג׳ איגרי אי אסי הא טבאות ואי לא מחליטינן לנכסיה. פירוש ר״ח: כיון דנפקי נכסיי מרשותיה בין אמוראי דבבל בין אמוראי דארן ישראל דמשלחין בתריה ג' לא אהני לה תנאו אלא אמריי לא אהני לה תנאו אלא אמריי הבא ליפרע מנכ"י וכו' וקמפלגי בפלוגתא דאבא שאול ורבנן ר"ש כא"ש ורבנן כרבנן אלמא מדאמריי ר"ש כא"ש ש"מ

דטענה שתי כסף אפילו לא כפר אלא פרוטה או לא הודה אלא בפרוטה חייב הלכך בעד אחד דלא שייך חיובא דידיה אלא בכפירה כי אי פיקח הוא מייתי לה לידי שבועה דאורייתא לא טוענו אלא בפרוטה מיחייב דאי יהיב לה כתובתה באפי חד סהדא וסמיך אמרת בעינן מ"מ טענה שתי כסף סהרא קמא אסהרא בתרא ומוקים להו א"כ כל שתי כסף אתה נ"ל שיכפור להנך קמאי במלוה מתקיף לה רב שישא כדי שלא יתחייב מטעם מודה במקלת בריה דרב אידי היאך סמיך סהדא קמא אלא מטעם עד אחד הלכך אית לן אסהדא בתרא אלא אמר רב שישא בריה למימר דעל טענת פרוטה מיחייב הרי דרב אידי יהיב לה כתובתה באפי סהדא יתחייב בעד אחד על כפירת פרוטה כמו במודה במקלת וברייתא דמייתי קמא וסהדא בתרא ומוקים לה להגך קמאי במסקנת מילתיה דשמואל ותניא כל בהלואה מתקיף לה רב אשי אכתי יכולה מקום ששנים מחייבין אותו ממון אחד למימר ב' כתובות הואי אלא אמר רב אשי מחייבו שבועה לא תחשי לרב דהסבר הוא דמודע להו: מנכסים משועבדים: כפירת טענה שתי כסף דאין למדין מן תנן התם אוכן היתומים לא יפרעו אלא סתנן התם אוכן הכללות ואפילו במקום שנאמר בו חוץ בשבועה ממאן אילימא מלוה השתא אביהן מיהו קשה לי לעולם בעינן טענה עלמה שתי כסף בעד אחד כמו במודה שקיל בלא שבועה ואינהו בשבועה אלא במקלת והוא ודאי כפר לו השתי כסף ה"ק וכן היתומים מן היתומים לא יפרעו אלא אבל עד אחד אין מעיד אלא בפרוטה בשבועה א"ר זריקא אמר רב יהודה לא שנו ואמר לנו רבינו חירון אחר דאליבא אלא שאמרו יתומים אמר לנו אבא לויתי דכו"ע אתיא מימרא דשמואל אע"ג ופרעתי אבל אמרו אמר לנו אבא לא לויתי דמחייבינן שבועה בעד אחד באותו אף בשבועה לא יפרעו מתקיף לה רבא ענין דמיפטר במודה מקלת לא דמי אדרבה יכל האומר לא לויתי כאומר לא להכא דהתם מין המחויב שבועה פרעתי דמי אלא אי אתמר הכי אתמר א"ר בעלמא מיהא הוי אבל כפירת שיעבוד זריקא אמר רב יהודה בלא שנו אלא שאמרו קרקעות לא מצינו בשום מקום במינו שבועה והלכך גבי עד אחד אית יתומים אמר לנו אבא לויתי ופרעתי אבל אמרו אמר לנו אבא ילא לויתי נפרעין שלא בשבועה שכל האומר לא לויתי כאומר לא

שתי כסף אלא בטענת מלוה והודאת לוה אבל בעד אחד אפי׳ לא טוענו

אלא בפרוטה ועד אחד מעידו שהוא חייב חייב לו שבועה כו' ואומר

רבינו דמלי למימר שמואל לטעמיה דאמר לעיל (שם דף לט:) אמתני׳

לן 'למיפטריה: **בייתי** לה לידי שבועה דאורייתא.

פירש בקונטרס דנפקא לן מינה בין שבועה דאורייתא לשבועה דרבנן דבדאורייתא מנקט חפלא ובדרבנן לא נקיט והוא עלמו סותר דבריו דאמרי' בהשולח (גיטין לה. ושם) א"ל רב לרב ירמיה מדפתי אדרה בב"ד ואשבעה חוץ לב"ד ופי׳ בקונט׳ התם דה"ק ליה דלא לאשבעה בב"ד דחמירה באנקוטי חפצא ° ולרבינו נראה דנפקא מינה אליבא דר' אבא להלכתא כוותיה דאמר ושבועות דף מז.) חזרה למחויב לה והיכא דאינו יכול לישבע משלם והאי דינא בדאורייתא אבל בדרבנן אפילו הויא חשודה על השבועה לא יניח (ג) לפרוע לה בשביל כך היכא דנשבעת ונוטלת

כדהכא דהכי מוכח התם 1) בשבועת הדיינים (שבועות דף מא.) בהדיא א"נ למאן דאים ליה דבדאורייתא לא מפכינן ובדרבנן מפכינן נפקא מינה נמי היכא דאי שבועה דרבנן היא מלי למימר השבע וטול ואי דאורייתא לא מציא למימר לבעל השבע והפטר כמו שאינו יכול לומר השבע וטול מ״רש:

אינה

היבי סמיך סהרא קמא אסהרא בתרא כו'. מימה מאי קשיא ליה הא פלוגתא היא בפ' זה בורר (סנהדרין דף ל:) הלואה אחר הלואה אי מצטרפי דאיכא מ"ד לא בעינן ראיה כאחד:

ופסק ר״ח דמעשים נכל יום אבילו בע״ח. ופסק ר״ח דמעשים נכל יום שאין מוכרים שלא בפניו לבע"ח ולית דחש להא דר"נ דאמר אפילו בבעל חוב ואע"ג דמקשי מינה בערכין פרק שום היתומים (דף כב.) ואי חיישת לשובר התם נמי לגבי הא דאמר ר"נ לחוש לשובר ומשני התם טעמא שלא יהא כל אחד ואחד נוטל כו׳ נראה דסתם הש"ם קיי"ל הכי מכל מקום כיון דמעשים בכל יום

טעין להו ב״ד טענו לי׳ ואין מניחים אותה ליפרע בלא שבועה. סבר רמי ב״ח למימר שבועה דאורייתא ... בבועה דאורייתא דקטעין לה בר׳ ומודה לי׳ בר׳ יבר׳ במקצת הטענה. . שתי תשובות בדבר חדא דכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין נשבעין ולא וזו נשבעת ונוטלת ועוד אין נשבעין על כפירות קרקעות. שיעבוד שהכחורה שיערודה על הקרקעות ודינה כקרקע. אלא מדרבנן מ"ט דפרע ארא פורבן מיט זכויל דייק דמיפרע לא דייק ורמו רבנן שבועה עלה דתדוק. היכי -המורה ונפקא מיניה בין שבועה דאורייתא לדרבנן דבדאורייתא לא מפכינן . ובדרבנן מפכינן ולקמן לשבועה דרבנן: איבעיא . להו פוגמת

ביק בעדים מהו. פי׳ כגו שאמרה התקבלתי מנה בפני פלוני ופלוני מי אמרי׳ מדהני בעדים פרעה ה״נ אי איתא דפרעה בעדים הוה פרע לה. א״ר איתרמוי . איתרמו ליה ופרע ולא איפשוט: איבעיא להו פוחתת כתובתה מאי מי אמרי׳ היינו פוגמת א״ד פוגמת מודה במקצת הא לא איזו מו ליידור פו לא איפשוט אייביא אוו היוחוו נוחבות נאי נו אמור יידי מהמוד א במנהו מדור בקצמו והי אי מודית במקצת, ת"ש מודתת כתובתת הפרע שלא בשבועה כיצד היוה כתובתה אלף זוו וא״ל התקבלת כתובה והיא אומרי לא התקבלתי ואינה אלא מנה נפרעת שלא בשבועה. פי׳ אין ב״ר משביעין אותה אבל אי טעין הוא תשתבע לי בודאי שמשביעין . אותה כדר״פ: מכדי במאי גבי בהאי שטרא האי שטרא חספא בעלמא. פי׳ שהרי היא מזייפתו ומכחשת העדים החתומים בו. הוות זהו לכי בכור בבות אב ביתה לבית שטה אומם. בכלמה ביבלמה כי היות אלא אמנה היתה ביתיו שלה אגבה ממנה. אמר ר"א באומרת אמנה היתה לי ביתי לבינו. פ" העדים יפה חתמו החשטר כשר הוא אלא אמנה היתה ביתיו שלא אגבה ממנה. אלא מנה א": ע"א מעידה וכר". סבר רמי ב"ח למימר ש"ד דכתיב לא יקום עד א" באיש לכל עון ולכל חטאת לכ"ע ולכ"ח הוא דאינו קם אבל קם הוא לשבועה ואמר מר כ״מ שב׳ מחייבין אותו ממון א׳ מחייבו שבועה א״ר ב׳ תשובות בדבר חדא דכל הנשבעין שבתורה נשבעין ול"מ וזו נשבעת ונוטלת [יעוד] דאין נשבעין ע"כ ש"ק אלא א"ר מדרבנן כדי להפיס דעתו של בעל אמר ר"פ ואי פקח הוא מייתי לה לידי שבועה דאורייתא יהיב לה כתובתה באפי תרי סהדי א"נ באפי סהדא קמא וסהדא בתרא ומודה לה 6) דכבר פרעו בפני הראשוז והיא כופרת ועתידה היא לתובעם כדי דלא תימא ב׳ כתובות היה לי ולפני העד הראשוז

דא"ש אסתמא דמתני פליג וקסבר אף על גב דאתני בהדה שלא יהיו יורשיו משביעים אותה לא מהני לה ההוא תנאה מידי וגם ר"ח ז"ל כתב כך דאע"ג דפטרה משבועת יורשין בפירוש פליג א"ש ואמר הבא ליפרע וכר'. ואמר קבלנו מרבותינו שזה שאמר אבא שאול אין משביעין אותה אינו אלא בזמן שלא קנו ממנו שהאמינה ופטרה מן השבועה אלא מובחונו להוה שהוה אבאה שהוה אך כשב כך אחונה אם האר בכן שהא הבל בא אך בכובה שהחבינה וכטרה כך השבר בכתיבה במשנתנו דאוקימנא מאי כותב אומר. אבל אם קנו ממנו שפטרי מן השבועה גובה בל"ש אפילו מן היורשים ואינו נ"ל דכיון דכתב לה ועודה ארוסה אוקימנא למתני דמהני לה תנאה מ"ל קנו מיניה מ"ל לא קנו מיניה מ"ל לא קנו מיניה אטו בלא קנין אין התנאי קיים שנרצה לחלק בין קנו בין לא קנו הכי בלא קנין התנאי קיים וטעם הדבר הוא שכ"ז שהנכסים ברשותו והוא בחיים מהני לה תנאה אבל כשמת יצאו הנכסים מרשותו לא מהני בה תנאה והלכך אע"ג י בי החולטים בי נוחות הוא בורה להוג או המאוח הבר כשהוג באו הנכסים מייחות אל הוגריב **בחנוי** הפוגנהת כתובה דקנו מינה דקנו מינידה אין קניינו מועידל כלום אחר שיצאו הנכסים מרשותו כי היכי שלא הועיל לו תנאי: **בחנוי** הפוגנהת כתובהה ל"ת אלא בשבועה ע"א מעידה שהוא פרוע לא תפרע אלא בשבועה מנכסים משועבדים ומנכסי יתומים לא תפרע אלא בשבועה והנפרעת שלא בפניו ל"ת א"ב. הפוגמת כתובתה כיצד היתה כתובתה אלף זוז ואמר לה התקבלת כתובתך

א) פ"ל ומודע להן דכבר פרעו וכו' ומיהן בצעה"ת בשער כ"א ח"א נראה דגרים והוא דמודה להו שכתב שם פי' הודאה בב"ד שלא היתה עליו כלום כי אם כתובה אחת עכ"ל.

סיי קח סעיף ט: סי קח מעיף ט: סוב מייי שם הלכה ו טוש"ע שם סעי' טו ווברב אלפס שבועות פ"ז דף שיח.]: סו ג מיי׳ פי״ג שם הלי א סמג שם טוש"ע ח"מ סי קו סעיף א:

םה א מיי פי״ן מהל׳

סמג עשין לה טוש"ע ח"מ

מלום ולום הלכה

מוסף רש"י אילימא מלוה. מדוה. אם מדוה. אם הוציאו שטר עליו לא יפרעו אלא בשבועת יירשיי חנה בשבועת יורשין שבועה שלא פקדנו אבא שנועה שנה שקדה הצה (שבועות מד.). כל האומר לא לויתי כאומר לא פרעתי דמי. כיון דאמר לא לוימי מודה הוא שלא פרע, שכל מי שאינו לוה לינו פורע (ב"ב ו.). אבל בעל חוב. יממין עד קיחזול (ערכין כב:).

תוספות רי"ד (המשך) יהיא אומרת לא התקבלתי אלא מנה לא תפרע אלא בשבועה. עד אחד מעידה בשבועה. עו אחו מעידה שהוא פרוע כיצד היתה כתובתה אלף זוז ואמר . לה התקבלת כתובתך והיא אחד מעידה שהוא פרוע לא תפרע אלא בשבועה. ומנכסים משועבדים כיצד מכר נכסיו לאחרים והיא נפרעת מן הלקוחות לא תפרע אלא בשבועה. מנכסי יתומים כיצד מת והויה וכחיו ליחומים וכאה ליפרע מהן לא אלא בשבועה. ושלא בפניו כיצד הלך למד״ה והיא נפרעת שלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה רש״א כ"ז שחורעת כתוכתה אינה תובעת כתובתה אין . היורשיז משביעיז אותה. פי׳ אם לא פגמה כתובתה ואמרה לא נפרעתי כלום אי טעין בעל תישתבע לי משביעים לה ואי לא טעין איהו לא טענינן ליה ב״ד . כדאמרי' בשבועות (חא)